

လိမ်လညာတ်

သွောံသျှင်ပတိုန်

ကဆံင်ပရေင်ပညာ

ကောန်ဂကုမန် ခေတ်တို့

(လွင် ၃)

ချူ ၊ နဲဗညာဟံသာ

(ချင်အံင်သတြေလျာ)

pg. 1 လိမ်လညာတ် သွောံသျှင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကုမန် ခေတ်တို့ (လွင် ၃)

ချူ ၊ နဲဗညာဟံသာ ၊ ချင်အံင်သတြေလျာ (၂၀၁၉ - ၂၀၂၀)

Email: banya.hongsarnai@gmail.com

ဂလာန်နိဒါန်၊

ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် နှိရိဟ်ကွက်ဂကူ၊ နှိစရဲဂကူ၊ နှိအနာဂတ် ညါင်မန်ရောင် ရဲသံဝံ ပိုဟိုဂးကျင်တဲ ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန် ပွဲခေတ်တိုဏအံ သာ်လှ်သွောံသျှင် ပတိုန်ကဆံင်ရောဂ် ညးညးအဲအဲ စိုတ်ထတ်ကျင်ရ။ နကိုလညာတ် မဒုင်သဇိုင် လတူအကဲအရာဂကူ၊ အကဲအရာ ပရေင်ညါင်ကွာန်၊ ပကတိရုပ် သဇိုင်ဒိုင် ကောန်ဂကူမန်အိုတ်သိုဂ် ဗစာရဏာတဲ တ္တုပညာဂကူမန်၊ တ္တုပညာဂကူညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂစာန်လ္လီုပရာကျင် နဲကဲနာနာ ဗွတ်စှ်သွောံပြိုင်ရ။ ပွဲအရာလူတ် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူဝံ သာ်ခရ်ဂကူ (လညာတ်လတူဂကူ) ၊ ပွမက္တိုဟ်ခွင် အကဲအရာ ကောန်ဂကူ၊ ပွမလူတ် စိုတ်ဓာတ်ကောန်ဂကူ၊ ပွမတော်ဆ ဘဝရုပ်ဂကောန်ဂကူ၊ မပတမ်တင်နင်ဂမ္တိုင် မဒးဆိုင်ဆလေပ်ရောင်ဂ် ဒုင်ဝန်စပ်တဲ ကြက်ချူအာရောင်။ တ္တုပညာဂကူမန်ဝံ မံက်ကျင်နူလိုရော၊ တ္တုပညာဂကူမန်ဂ် ညးဂ်သွစုတ်သမ္တိရော၊ ဗွဲကိုပ်ကွာ ပိုမဒးချပ်စန်စာလေပ်ရောင်။ ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် ကျောံ တ္တုပညာကောန်ဂကူမန် သာ်လှ်ဆက်စပ်မံင်ရော၊ ဂလာန်သွာန်ဂ်လေပ် မဒးသီက္ခိအာထေက်ရ။ စပ်ကိုလညာတ် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူဝံ တ္တုပညာဂကူ ညါင်သအာင် ချူလပ်ဂ် မွိုဟ်ဗွဲမဂ္တိုင် ဗွဲလပ်တဲတဲရောင်။ (အဲ)ဝံ တ္တုပညာမဲ့တု ဟံ့သေင်သက်က်ရ။ နက်ဝါသနာ၊ နကိုစေတနာ၊ နကိုခရ်ဆိုဂဗ ဗွတ်ပိစှော်သွောံ လူတ်ဗတောန်ကျင်လပ် လတူပရေင်ပညာ၊ ပရေင်မွိုဟ်၊ ပရေင်ကွတ်ဂမျိုင်လမျိုင် ဗွတ်ညာဏ် မကေမ်ဇျ်ဂတာပ်၊ ဗွတ်ဗဟုသုတ မကလိဂံလပ်ဂ် သီက္ခိပတိုန်ထစးဏာ ဗွဲမသွပွးစိုတ်၊ ဗွဲမလတူနကိုစိုတ်ရောင်။ လိမ်လညာတ်ဝံ ကုပုဂ်၊ ကုဂကောံ၊ ကုညးလိုမဲ့ကိုလေပ် ဟံ့ပစူလပ်စိုတ်၊ ဟံ့ရန်တုအဲတဲ သီက္ခိအာရောင်။ ဆဂးဂ်၊ နကိုလညာတ်မဲ့မဲ့ ယပ်ရတေက်ဒး၊ ယပ်ရဒစိုဒစးဒးမဂး နကိုစေတနာ ကောန်ဂကူမန်မဲ့တု သေပ်မှော်တဲ ထံက်ထစးကို တင်ညါန်လျ ကုညးမချူလိမ်ကွတ်ဏအံ ဗွးဗွးစးစးမာန်ရောင်ဂ် အာတ်မိက်ဏာ ဗွဲမအေံသပ်အာရအံ။

ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် မုဟိုတ်ပိုက်ဇှော် ကုအနာဂတ်ညါင်မန်၊ သွက်ဘဝကောန်ဂကူမန် ရောဂ် ညးညးအဲအဲ တီလပ်တဲတဲရောင်။ ကောန်ဂကူမန်ပို ဒးဒုင်သွပ်ဘဝဒိုက်လအံလကျင်တဲ ပညာဂကောန်ဂကူလေပ် သပ်စှော်ကျင်ဗွတ် ပိက္တံသွောံပြိုင်ရ။ လတူအယောင်အလာ ၊ အကဲအရာ ဗွတ်ပိစှော်သွောံတဲကျင်တေအံဂ် ဗော်ညါင်မန်တို၊ ဂကောံလိမ်ပတ်ယေန်သွာင်၊ ဂကောံအာစာကွေဟ်၊ ဂကောံအာစာပရိုင်၊ ဂကောံအာစာဘာမန် မပတမ်ကိုဂကောံနာနာအိုတ်သိုဝံ၊ အစောမ်စရဲသျှင်၊ စိုတ်ဓာတ်ပြုပြီ ဂစာန်ကျင်ရောင်ဂ် သက်သီပြာပြာကတ်တ် ဆိုတဲအိုတ်ရ။ လညာတ်ပရေင်ပညာ ဂကောန်ဂကူမန်ဂ် ဒြိုဟ်ဟ်နက်က် သာ်လှ်သွောံချပ်အာရောဂ် (အဲ) ညာတ်ကေတ်တဲ လိမ်လညာတ်တဲတဲကျင်တေအံကို၊ လိမ်လညာတ်ဟ်ကွတ်ဏအံကို သွက်ဂံဒိုအထံက်အပင် လတူနကဲ။

လတူပရောင်အုပ်စုပုံ ကော်ပီကား သွင်ပရောင်ပညာ ဂကောန်ဂကူမန်ဂုံ ဗပေင်ကိုဏာဒြဟတ်ရောင်ဂုံ စွဲအာရီတဲ ဗုံညိ၊ သီက္ခိအာညိ၊ ဆက်ပညီပညပ်အာညိဂုံလေဝ် အာတ်မိက်ဏာ ကုတုပညာဂကူမန်ရအံ။

ပညာကောန်ဂကူမန်ဟိုဂုံ မုရော။ ဂလာန်သွန်ဂုံ ညးညးအဲအဲ မဒးချပ်ကွးကွးဖူးဖူးရောင်၊ ကောန်ဂကူမန် လေဝ်လိမ်မန်တဲ၊ လေဝ်လိမ်ဗုတဲ၊ လေဝ်လိမ်အင်္ဂလိစ်တဲ နှိတုပညာရဟာ။ ညးဂုံလေဝ်ပညာတဲ ညးဂုံကောန်သွက်ပရောင်ဂကူ၊ သွက်ပရောင်မိုဟ်၊ သွက်ပရောင်ဗုင်ဂုံ၊ သွက်ပရောင်လွီယဲ၊ သွက်ပရောင်ထိုင်ဒဝ် အဲကွဲဂကူဂုံ ညးဂုံဆက်ကောန်အာရောဂုံ မဒ်ကမ္မောန် တုပညာဂကူမန်ဂမ္တိုင် မဒးသွေင်မ္မာ်အာ ဇာပ်ညးအဲရောင်။ တုပညာမဂးဂုံ ကောန်သွက်ပရောင်အင်္ဂအာဏာ ဟုံသေင်ရ။ တုပညာဂကူမန်ဂုံ သွက်ဂုံကောန်ဩန်သက်က် ဟုံသေင်ရ။ တုပညာမဂးဂုံ အင်္ဂဟုံမဲ့ကိုလေဝ်၊ ဩဇာလတူပရောင်မိုဟ်၊ သိက္ခာဘဝမိုဟ်၊ ဗွတ်ဒးရး ကလိဂုံစရဲဂုဏ်ရ။ မဟိုတ် တုပညာတအ် မဒးဒတဲဖို လတူသွင် ပရောင်ပညာရော ။

ဂကူမဲ့မဲ့ဝံ ကဆင်ဘဝမိုဟ်၊ ကောန်ဂကူညးကိုညး သဇိုင်ဒိုင်ဘဝမိုဟ် သွောံသျှင်ဂုံ မဒးဖျေလတ် တမ်ရိဟ်နူအဲကောန်ဇုန်ရ၊ ဘုမ်မိုဟ်ဝံ နှိဘုမ်ဂကံ မဒးကောန်ကမ္မောန် ဂမျိုင်လမျိုင်ရောင်၊ ပွမကောန်ကမ္မောန်ခိုဟ်ဟ်ဂုံ နှိကုသိုရ၊ ပွမကောန်ကမ္မောန်ဗုင်ဂုံ နကိုပညာဂုံ နှိကုသိုသွက်ဇကု၊ သွက်ဂကူ မဒ်ရ၊ ပညာကောန်ဂကူမန် သွောံသျှင်တဲ သွောံပြိုင်ပကာန်၊ လုပ်ကောန် ပွဲချင် လတူခင်ဂုံ မဒးဗတောန်လပ် နူအဲကောန်ဇုန်ရောင်ဂုံ ညးညးအဲအဲ ကြိုဟ်လတ်တဲတဲရောင်။ ပွဲဘုမ်မိုဟ်ဝံ ကမ္မောန်ဂမျိုင်လမျိုင် နှိတမ်ရိဟ်၊ နှိရိဟ်ကွက်၊ နှိသဇိုင်ဘဝမိုဟ် မဒ်တဲ သာ်လီသွောံ ဝှဲနဲကဲ၊ သီက္ခိပညီပညပ်အာ အကြာကွာန်ဇကု၊ ဒေသဇကု၊ တွံရးဇကုဂုံ မဒးလွင်စမ်ဇတ်အာ လညာတ်မ္မုယုတ္တိ ညးညးအဲအဲထေက်ရ။

ပွဲလိမ်လညာတ်ဝံ တင်ဇော်ဇော်၊ ကိစ္စဇော်ဇော် ကောန်ဂကူမန်ဂုံ မဒးဆက်သီက္ခိဗစာရဏာ ကော်ဓရီအာ အကြာဗွတ်စုံသွောံဏအ်ဂုံ ပတိုန်ထစးဏာ ဗဲဒမ္မေရ။ ဟိုတ်ဇေံတုန်၊ အကဲအရာ ပရောင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂုံ စိုပ်ကျင်ပိုက် လုပ်ဝေါင်သွောပ်ဓရ ပွဲချင်၊ သွပ်သွောပ်ပရောင်ပညာတို (အမျိုင်သားပညာရေးဥပဒေ)မဲ့ပိုက်ရ၊ သွောပ်ပရောင်ပညာဂကူဝံ အလိုအသီချင်ပို (ဗွာ) တအ် ကေမ်ဇာပ်လပ် နဒးနှိဂကူဗွာပွတရ်ကိုလေဝ် ။ အခေါင်ကောန်ဂကူတွဟ်ဟ် (ဂကူကောန်ချင်အရင်တအ်) သွောံဗတောန်လိမ်ပတ်ကဇကု၊ ပရောင်ပညာကောန်ဂကူဇကုဂုံ နကိုသွောပ် ပံက်လပ်ပါင်တြင်ရ။ အခိုင်ပစ္စုပန်ဝံ လတူဂွင်ချံ ဒေါပန်ပှော်၊ လတူပညီပညပ်မင် သဇိုင်အုပ်စုပုံ သွောပ်ကိုန်ချင် အင်္ဂတိုရးညးကိုညး (နကိုသတ်ဓရ်ဖက်ဒရ်)ဂုံ သွင်ပရောင်ပညာကောန်ဂကူမန်ဝံ နှိအခေါင်ခိုဟ်အိုတ်မဲ့ရောင်ဂုံ တုပညာချင်သအာင်တအ် ကိုလပ်လညာတ်ပြာပြာကတ်တ်ရ၊ လတူသဇိုင် မပံက်လပ်ပါင်တြင် နကိုသွောပ် သွပ်သွောပ်ပရောင်ပညာဂကူ (ချင်) (အမျိုင်သားပညာရေးဥပဒေ)မဲ့ပိုက်ရ၊ နကိုသဇိုင် သွောပ်ပရောင်ပညာဂကူဝံ သွက်ဂကူမန်၊ ကုဂကူမန်၊

ကုဒေသမန်၊ ကုကောန်ဇွန်မန်၊ ကုသွတ်မန်၊ ကုပရေင်မိတ်ဂကူမန်၊ ကုယေန်သွာင်အဲကွဲဂကူမန်၊ မပတမ် ဖိုဂုဏ် ညှဉ်ဇေမ္မံ၊ ညှဉ်ဇေမိင်ဂ် တော်ဆတဲ နဲကဲသင်လီ၊ ဗိုပြင်ကမ္ဘာန်သင်လီ၊ ဂကောံသွာင် ပရေင်ပညာဂကူမန်သင်လီ မဒးဖန်ဇန်၊ စီဇန်ဖန်ဖက်လဝ် သွက်အနာဂတ် ဗွတ်ပိစော်သွာံဂတတေအံရော ဂ်တုပညာဂကူမန်တအံ မဒးသွာဲလညာတ်၊ မဒးချူလဝ် ကိုန်စော်စော်၊ သွာတ်စော်စော်မွဲကွဟ်ထေက်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ၊ လိမ်လညာတ်ပရေင်ပညာ ဂကူမန်ဂ် သွတမ်ရိဟ်တဲ လိမ်မူဝါဒပရေင်ပညာဂကူမန် (မွန်အမျိုသားပညာရေးမူဝါဒ) သို့မဟုတ် (မွန်လူမျိုးစုပညာရေးမူဝါဒ) မွဲကွဟ် သွာံသီက္ခိအာတဲ သွာံချူအာလဝ်ဂ် န်တာလျိုင်ဇော်ဇော် အကြာမွဲခါသွာံဝံ့ရောင်။

စပ်ကိုပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန်ဂ် ညးညးအဲအဲ ထေက်ကိုဒးစွံသတိမွဲတင်ဂ်တုန်၊ ဘာကောန်ဂကူမန်၊ ဌာနပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် (အမ်အေန်အီသီ)ဝံ့ မဒ်သတ်ပွင်ဇော်ပွဲ ရုန်ဂစာန်ဗူးစးကောန်ဂကူမန် (ဗော်ချင်မန်တို) ပွတရဲတဲ မံက်ဂတပ်ကျင်၊ အံင်ဇူးကျင်ရောင်ဂ် လွဂိုတ်အိုတ်ညါ။ နကိုအသိင်အလိုန်ဇော်ဇော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ကော်ကျော်တဲ လတူသွာင်ဒက်ပတန်အုပ်စုပ်ချင် (ဖွဲစည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ) မပံက်လဝ်ကို၊ လတူသွာတ်ပရေင် ပညာချင် ((အမျိုသားပညာရေးဥပဒေ)ဂ်ကို၊ စိန်နုန်နုန်၊ ဇပ်ပဲဗုပ်၊ ဇပ်ပဲဂိုပ်ပဲ၊ လူဝ်စမ်စတ်အာတဲ မဒးသီက္ခိအာ ပွဲဗွိုင်သွာင် ပရေင်ပညာဂကူမန် အနာဂတ်ရောင်။

အနာဂတ်ပရေင်ပညာဂကူမန်ဂ်လူလိုရော

သွတမ်နူဂကူမန်ပို အဝ်အာဏာစက်ဟိုဗြိုအာတဲ ရိဟ်ကွက်ပရေင်ပညာဂကူမန်ဂ် လိုလ်အာရ။ သအာင်နူ ပရေင်ပညာပရိယတ္တိ(ဘာလကျာ်)တဲ ပရေင်ပညာကောန်ညးချင်ကွာန် ၊ ပညာကောန်ဇွန်၊ ပညာသွက်ကျောန်ကမ္ဘာန် ဂမျိုင်လမျိုင် ဗိုပြင်စော်စော် ကျောန်လဝ်ဗိုပြင်ဟံ့မွဲရ၊ မွဲသင်ပုန်ဂ် ဂကူမန်ပို မဒးမံင်သွတ်တဲ ဗွာ၊ ဗြိတိသျှ၊ ဂျပါန် ဗွတ် ဓါက္ခိသွာံပြင်တဲ သဇိုင်ပရေင်ပညာဂကူဟိုတ် ရိဟ်ကွက်ဟံ့မွဲရောင်။ လိမ်ပတ်မန်ဂ် ရိဟ်ကွက်သျင်၊ ဝေါဟာရမန်ဂ် ရှိသာသျင်ကိုလေဝ်၊ သဇိုင်ပညာဂကူမန်၊ လတူကွတ်စက်ကွတ်တဲ၊ ကွတ်ဝိဇ္ဇာ၊ သိပုံဂ် သွာင်ဗွတ်စော်စော် ဝံ့ပကတ်ပကောင် အာဂ် မဒးစီဇန်ဖန်ဖက်အာ နဒဒ်သွာင်တုပညာ ၊ တာလျိုင်သွာင်ပရေင်ပညာဂကူမွဲသင်ရ။ ပရေင်ပညာဂကူမန်ဂ် စွံလဝ်ပွဲတဲ သွာပရေင်ချင်ကွာန် ၊ ပွဲတဲဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ဂကောမဟာဇန် သက်က်တဲ (ဂကောံသွာင်ပရေင်ပညာ) မွဲဂကောံ နကိုသွာတ်ဝ်စော်စော်၊ နကိုကဆံင်ဂကောံဇော်ဇော်မွဲ သင်လီဝံ့ပတပ်အာကျိပ်ရော၊ ဂကူမန်ဂ် ဆဇိုတ်ဗတောန်လိမ်မန်၊ ဝှဲတြိန်ဂအံသက်က်တဲ တာလျိုင်တဲ ဟံ့သေင်ရ။ ဥပမာတုန်၊ ယဝ်ရအခေါင်ဂကူမန် မွဲတဲ (အာဂတနူဏအံ ဗွတ်စိုသွာံ ကြက်ဒ်အလိုအသီတွိုရးမန်မဂး) ဩဟတ်ဂကူ၊ စရဲဂကူ၊ ပညာကောန်ဂကူ၊ အစောမ်စရဲဂကူ၊ မပတမ်ဩဟတ်ဂကူမန်ဂ် ဗွတ်ဇိုတ်လီ စိုဒင်တဲ ဖန်ဇန်ပဇ္ဇော်ပဇ္ဇော်လဝ်ကိုရော၊ ဒီမင်ကရေဇြိ၊

pg. 4 လိမ်လညာတ် သွာံသျင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန် ခေတ်တို (လွင် ၃)

ဖက်ဒရယ်၊ ဟိုမင်တဲ မဒေးကျောန်၊ မုဒေးဖန်ဇန်၊ မုဒေးကေတ်တာလျိုင် ၊ သာ်လုံပုံဗမံက်ရပ်ရံ၊
ညးဂံကျောန်လေပ်၊ ညးဂံကျောန်မာန်၊ မပတမ်တင်နင်ထေက်ကို ဒေးသီက္ခိဂံ လွဂိုတ်ညိ။ အပွဲဂကူမန်ပိုဂံ
မွဲဟ်လေပ်အောန်၊ ပညာလေပ်သပ်၊ ဩန်လေပ်အောန်၊ သဇိုင်တိဉ်လေပ်ကြေပ်စှော်ကျိုင်တဲ
ဖြိုဟ်ပရေင်ပညာဂကူဂံ မဒေးဖျေရိုဟ်ကွက် ဖြိုဟ်ဟ်ရောင်ဂံ မဒေးဆပ်မူဟ်လပ်ရောင်။

နကိုသတ်ပွပ်ဇော်ပွဲ ရန်ဂစာန်ဗူးစးကောန်ဂကူမန် (ဗော်ဉုင်မန်တို) ပွတရဲတဲ
မံက်ဂတပ်ကျိုင်ဂံ၊ ပွဲခေတ်ပိုဝံ၊ ဒွက်မန်၊ ယျုမန်၊ ပေါဇာတ်မန်၊ ဂီတသုခမန်၊ လိပ်ပရိုင်မန်၊
ရေဒီအပ်မန်၊ တီဗွီမန်၊ မပတမ်ဖိုဂုဏအံမဂ္ဂိုင်ဂံ ကေမ်ဇာတ်လပ်တဲ ရိုဟ်ကွက်ပညာဂကူမန်ဂံ
နဲကဲခေတ်တို၊ နဲကဲမကိတ်ညိ လတူအကဲအရာ အကြာ သွောင်ဉုင်တို (သွောင်ဉုင် ၂၀၀၈ ဂံ
ဟံဒေးစိုတ်ကိုလေပ် ဗိုတဲ ပတိတ်ပရဲညိ)။ ဂကူမန်ပို လုပ်ပေါဗတိုက် နကိုကွဟ်ထောင်ဟိုတဲ
မုဒေးကျောန် ပွဲသဇိုင်သွောင် (ဥပဒေရေးရာ နိုင်ငံရေးရလဒ်ကောင်းဖော်ထုတ်မှ) ဂံ တော်ဆဲတဲ
မဒေးချပ်လေပ်၊ ကျောန်လေပ်ရောင်။ ဂကူမန်ပို ဆဇိုတ်မိင်ဒိုင် လတူ အခေါင်ကျောန်စမဲ့ဗင်ဂံ
ပွဲခေတ်ဒီမပ်ကရေဇြီဏအံ ဟံတဲဒ်ဏီရ။ ပွဲပွဲကံဝံ ဂကူမန်ပိုဂံ မဒေးကတ်ပညာ သွောင်နာနာ၊
ဉုင်နာနာတဲ မဒေးဖန်ဇန် လတူအကဲအရာတိုလေပ်ရောင်ဂံ ကိုဏာလညာတ် ဗွဲမဖြိုဟ်နက်ရ။

ပွဲအရာသွာဲလညာတ် ပရေင်ပညာဂကူမန်ဝံ တင်ကော်ဆံ၊ တင်ကြေပ်ဂြတ်၊ တင်ဉိုန်လျု၊
တင်မဒေးဆိုတင်ဝါတ်ဂါတ်နာနာ မဒေးတတ်စက်အာရောင်ဂံ ဒါတ်တိဟံဗူးရ။ တင်ပွဲကံဇော်ဇော်
မဒေးကလေင်သွေပ်ဂံပွဲဂံဉုင်တုန်

(က) ကမ်မယေန် (ဗော်သွေး ၊ ဗင် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် ဒက်ပတန်မာန် ၊ ဟံမာန်

(ခ) ဘာကပ်လိပ် (ဘာတန်ဗတောန်နဲကဲ ပညာဂမိုုင်လမိုု) ဂကူမန် ပတိုန်စရင်သွပ်သွောင်
ထေက် ၊ ဟံထေက်

(ဂ) အခန်အလိုအသီတွံရးဉုင်မန် (ဝါ) အလိုအသီဂကူမန်) မုဒေးဒင်လျိုင်၊ ကေတ်တာလျိုင်
လတူသွောင် ပရေင်ပညာဂကူမန်မာန်ရော

တင်လတူပန်သတ်ဝံ ဒ်တင်သဇိုင် သွက်ဒေးချပ် ဒွဲညးကိုညး၊ အခန်ညးကိုညးတဲ ဗွတ်သာ်လုံ
ဇေုသီက္ခိအာမာန်ဂံ ကေတ်အခိုင်ညိ၊ စပ်ကိုသွောင် ပရေင်ပညာဂကူမန်တဲ ပတေုညးဂံရော၊ ပိုဂကူမန်၊
ကောန်ညးဉုင်ကွာန်ဂမိုုင် အပွဲကွာန်ဇေု၊ ဘာဇေု၊ အရာပ်ဇေု၊ သိုဇေုဂံ လိပ်အုပ်ပွဲ၊ လိပ်ပရိုင်၊
လိပ်လူတ်၊ လိပ်အုပ်နာနာ သွက်ကောန်ဇော်သွတ်မဂ္ဂိုင် ဝံဗိုမာန်ဂံ မုကျောန်လပ်ကိုရော မပတမ်ကမ္မောန်
သဇိုင်ကွာန်ဂံ ကလေင်သွေပ်ဂံပွဲတဲ စီဇန်အာညိ။ ပွေပ်ကုတင်လတူပန်တင်ဂံ တင်လုံပွဲကံဇော်၊

တင်လိုပိုက်ချောက်၊ ဒွဲလိဒ်ဒ်ကျောန်ကျော၊ အခန်လိဒ်ဒ်ကျောန်ကျောန် ကိုန်ဂစိုတ် သကုတ်လဝ်လွင်ဟုံဂုံရ၊ ဆဂးကိုလေဝ် နကိုသဘာဝယုတ္တိ (Logic) ကောံ နကိုသဘ်ရေ (Theory), တော်ဆ ၊ ဗစာရဏာတဲ မဒးသီက္ခိအာ လတူပတိရုပ် အကဲအရာ၊ ဘဝရုပ် ကောန်ဂကူမန် ပွဲခေတ်ဏအ်ရောင်။ အပွဲဂကူမန်ကို ပိုဒ်ဒ်အာစာဘာ၊ အာစာဂဉ္ဇ၊ ကော မွိုဟ်ကမ္မောန် ကမ္မောန်အလိုအသီဂကူမန် ဗွတ် မွိုဟ်မွဲဗွတ်ပြင်င်ရောင် ယဝ်ရ ပါလီမာန်ဂကူမန်အာတ် မိက်ကျင်မဂး (မွဲး) လေဝ် တာလျိုင်စိုပ်ကျင်ရ ဟုံသေင်ဟာ။

သွတမ်နုအလိုအသီခေတ် ဒီမင်ကရေဇြိ မံက်ဂတဝ်ကျင် ကြနုသွာံ ၂၀၁၀ (သွာံခရေစ်) တဲ နဲကဲအုပ်စုပ် ညးချင်ကွာန်၊ သွာဝ်အုပ်စုပ်ချင် (၂၀၀၈) ဂ် ရပ်စပ်ကျင်တဲ ဗွတ်ဒ်ဒ်ရး အခေါင်ကောန် ချင်ကောန်ကွာန်တအ် သွးပွးကျင်ကိုရ။ ဝန်ပရေင်ပညာချင် (ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန) လေဝ် ကလေင်သေဝ်ဂှိပ် မူဝါဒ ပရေင်ပညာမဲ့အလုံချင်တဲ အခန်သဇိုင်မူလ၊ အခန်ပညာကဆင်သျင်၊ အခန်ပညာတက္ကသို၊ အခန်ပရေင်ပညာပုဂ္ဂလိက ၊ အခန်ပရေင်ပညာ မွဲးအလိုအသီ၊ အခန်တန်ဗတောန် မဖျေဗတောန် နုချင်သအာင်၊ မပတမ် အခန်မဒး ပဗ္ဗေင်ပဗ္ဗေတ်ဂ် ထပ်ကိုထပ် ကော်ဘိက်တွပညာ သွာင်နာနာတဲ ဂစာန်ကျင်ရ။ တွပညာချင်ဇီဇီကျောံ အာစိုပ် ၊ ကျင်စိုပ်ချင်ပိုတဲ ပတိုန်လဝ် လိမ်စံင် ၊ လိမ်လညာတ် ဘာသာအင်္ဂလိမ်ဂ် ဗွတ်မုမ်လိမ်လီပြင်င် သွာံဗွဲကေတ်မာန်ရောင်။ ဆဂးကိုလေဝ် အပွဲဂကူမန်ကို ကဆင်အလိုအသီသွစုတ်သွီ ၊ (ဝါ) ကဆင် တွပညာဂွးကပ် သွစုတ်သွီ ချူပတိုန်လဝ် လိမ်စံင် ၊ လိမ်လညာတ် ပရေင်ပညာဂကူ (ပရေင်ပညာချင်ပို) ဂ် အောန်လတူအောန်မံင်ဏီရ။

(က) ကမ်မယေန် (ဗော်သွး ၊ ဃံင် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် ဒက်ပတန်မာန် ၊ ဟုံမာန်

လညာတ် ကောံ သဘ်ရေ ပရေင်ပညာဂ် သွဲလးဇိပ်ဂှိပ် ဗွဲမလောန်ရ။ ပရေင်ပညာမံင်သွဝ်တဲ အလိုအသီ၊ ပရေင်ပညာမွိုက်သွးပွး နုဂကောံပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပညာဂ် မဒ်အခေါင်မွိုဟ်၊ ပရေင်ပညာဂ် နှိတာလျိုင်ချင်၊ ပရေင်ပညာဂ် မဒးသွပွး (မဒးဂုံအခေါင်ဗတောန် ဟုံဒ်ဒ်ကျောတ်) မပတမ် လညာတ်နာနာဂ် ညးညးအဲအဲ တီလဝ်ဗွတ်ညးကိုညးရ။ ပွဲဂကူမန်ကို နှိ ဂကူဒးမံင်သွဝ်တဲ ၊ အဂိုအာဏာစက် (ဂကူဗွာ) တဲ သာ်လိဒ်ဒ်ဒ်ဒက်ပတန်၊ ကမ်မယေန် (ဗော်သွး ၊ ဃံင် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန်ကို ညးညးအဲအဲ ချပ်တော်ဖြိုင်စိုတ်မာန်လေဝ်မာန်အိုတ်ရ။ သအာင်နုဂှိပ် အပွဲဂကူမန်ကို တွပညာပရေင်ချင်ကွာန် ဒက်တာနာပညာမန် (အမေရိက) မွဲတွဂ် ချူကျင်လဝ် လိမ်လညာတ် ၊ လိမ်လွတ်သုတေသန ပတိုန်ထစး ကဆင်ဘာတက္ကသိုဂ် မွိုဟ်ဗွဲမဂှိပ် ဂုံဗွဲကေတ်မာန်ရ။ လညာတ် စပ်ကို ပတိုန်လိမ်စုတ်အခေါင် ဘာကောန်ဂကူမန် (မွန်အမျိုသားကျောင်းမှတ်ပုံတင်)ဂ် နိုကိုသွာံ ၂၀၁၅ ဂစာန်ကျင်ညိညကိုရ။ ဆဂးဂ် ဗော်ချင်မန်တိုဂ်

ခါတ်အကဲမံင် အကဲအရာဒေါပန်ပှော်တဲ ပိုတ်တဲသကုတ်တဲ ဟံ့ဖျေံသဂုတ်သွာတ်တဲ မွိုဟ်ချီရောင် သွင်ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန်ဂ် မဒးကျောန်အာ နကီုခရ်ကြိုဟ်ခွင် အကြာ အလိုအသီ ၊ အကြာကောန်ချင်သအာင်၊ အကြာ ဩန်ဒါန်ညိညရ။ ကိုန်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ဆစိုတ်ဗွတ်ကဆံင် ဗတောန်လိမ်မန်၊ လိမ်တန်ဘာမူလ၊ တန်လဒေါဝ်ဂ် ရပ်စပ် လိမ်မန်ဗွာ ကွဲလင်ဘာသာတဲ ဗတောန်အာရ။ နလိုလညာတ် (အဲ) ဝံ သွတမ်နူ ဗော်ချင်မန်တို ဒေါပန်ပှော် ၁၉၉၅ တေအ်တဲ အခေါင်တောင် ၊ အခေါင်ခိုဟ် သွင်ပရေင်ပညာဂ် မံက်ကျင်ရ။ ဆဂးဂ် ဒြဟတ်ကမ္ဘာန်၊ ဒြဟတ်မွိုဟ်၊ အစောမ်စရဲဗွိုဟ် အပွဲဂကူမန်ပိုဟ် အောန်ကွဲကွဲတဲ ဆစိုတ်ဘာန်သျှင် ပိဒ္ဒဲ (ကွာန်ညိသာ ၊ ကွာန်အင်ဒင်၊ ကွာန်ဝင်ခပပ်) ပိကွာန် ကော် ဘာန်တန်လောန် (Mon Post Ten) ဂ်ဟောင် ပံက်ကျင်မာန်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ လညာတ်သွောံ ဒက်ပတန် ကမ်မယျေန် (ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် မဒးသွင်ပရေင်ပညာအကဲအရာတို မကတဲဒ်ကျင် အပွဲဗွိုင် ပရေင်ချင်ကွာန် ကော် ပရေင်ပညာဂကူ နကီုလညာတ်တိုမွဲပွဲက်ရောင်။ ဂကူမန်ပိုဝံ ဒဒ်ရ ဂကူဟံ့မွဲကို အဝ်ဇော်ပိတန် မတွံဂး - အဝ်ခွဲပဒေ၊ အဝ်စီရေင်ဂဗုတ်၊ အဝ်အုပ်ဓုပ်သက်က်ရ။ ဆဂးကိုလေဝ် အပွဲပါလီမာန် (ကဗ္ဗတ်ထဝ်) တွိုရးချင်မန်ဂ် နကီုသွောံအပွဲဗွိုင် သွောံလတူပရေင်ပညာဂ် တော်ဆ၊ သီကီု၊ သွင်မွှာ်၊ ဗစာရဏာတဲ အခေါင်ကျောန် လတူသွင်ပရေင်ပညာဂ် ဗမံက်ရပ်ရံင်ဒိုင် ဗွဲမဂ်ဂ်ဂင်ရ။ ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ယဝ်ရသွာပရေင်ချင်ကွာန် (ဝါ) ဂကောံရပ်လွဟ်ဂမ္တိုင် ဟံ့ဆက်စပ်၊ ဆေင်စပ်မွဲး ဂကောံ၊ ပုဂ်ကျောန်သွင် ပရေင်ပညာသက်က်ဂ် ဒက်ပတန်တဲ အလိုအသီသွောံပလိုထောံဂ် နကီုသိုင်သွောံချင် ဟံ့လောံသွာသက်က်ရ။ မွဲသ်ပွန် ဂကောံပရေင်ပညာ ဂကူကောန်ချင်အရင် တွဟ်ဟ်ဂမ္တိုင် ဒက်ပတန်လင်တုပ်သွဟ် ညံင်ရဂကူဗွာကိုမွဲး အလိုအသီချင် (ဂကူဗွာ) သွောံထစးဟိုတ်တေအ် ဟိုတ်ဏအ်တဲ ဝံပလိုထောံဂ် တွပညာဂကူဗွာ (ဂကူဗွးကပ်) လျိုလျိုဂမ္တိုင် ကြက်ဒစ်ဒစးအာမာန်ရောင်။ ပွဲသွောံချင် (၂၀၀၈)ဝံကို၊ ပွဲသွောံပရေင်ပညာဂကူ (ချင်ဗွာ မသွဒတန်လင် ပွဲသွောံ ၂၀၁၄) တေအ်ကို ကလေင်စိုစုတ်သွင်ပရေင်ပညာဂ် ပိုမဒးခပ်ကျောန်အာ နကီုကိုန်သွောတ် ဖျေံလေဝ်ရ။

နကီုအကဲအရာ လတူသိုင်တင်တုပ်စိုတ် ဒေါပန်ပှော်မွဲအလုံချင် (National Cease-fire Agreement – NCA)ဂ် ဒဒ်ရ စပ်ကိုသွင်ပရေင်ပညာတဲ ပွမသီကီုလင်၊ ပွမညိပညပ်လင်၊ ပွမသောင်ကလးလင်၊ ပွမစီဇန်လင် ကဆံင်တင်တုပ်စိုတ် နကူသွောံဂ် အောန်လတူအောန် (ဝါ) ဟံ့မွဲကိုတင်ဒင်လျိုင် နူကိုအလိုအသီဂ် အာစာလွတ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဗွာ (အာစာကွေဟ် လိမ်ဝါဒကောန်ဂကူမန်ကော်ပွာန်ချင်ဗွာ) နာအေသ်သျှလီသောတ် ချူလင်ဂ် မွိုဟ်ဗိုလိမ်

ဘာသာအင်္ဂလိပ် ဗွဲ့မရှိတီလပ်တဲတဲရ။ စပ်ကိုလညာတ် ဝံဒက်ပတန် - ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ညးဆာန်ဂကူလို့ ကြက်သွာန်ဂလာန်သွပ်ဝံဂမ္ဗိုင်ရောင်ဂ် စိုဒင်တဲဆိုင်ဆကေတ်မာန်ရ။

- (၁) ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ယပ်ဒက်ပတန်မွဲး ဂုဏ်ဖိုဇော် ဓိုန်လိုရော
- (၂) ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ဒက်ပတန်တဲ အလိုအသီချင် ကလေင်ပလိုထောံမွဲး ညးဒိုဆက်ကေတ်တာလျိုင်ရော
- (၃) ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ကာလဗော်ချင်မန်တို ပလိုထောံ ဝှိုင်တရဒေါပန်ပော်တဲ လုပ်ပေါဗတိုက် နကိုလွဟ်ပွန်မး သာ်လိုဝံဆက်ကျောန်အာ ပွဲတိုဉ်အလိုအသီအုပ်စုပ်လပ်ဂ်
- (၄) ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ခမီသင်ကောံမွဲဟ်မွဲးဗွိုင် ပရေင်ချင်ကွာန်သက်က် ကျောန်အာဉ်ဇေမိုင်မာန်ဟာ
- (၅) ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ် ညးဂ် ဒင်လျိုင်သြန်လွေင်သွာံရော

စပ်ကိုဂလာန်သွာန် မပတမ်ရ်သတ်ဝံ ကြက်ဝံမိုင်အာ၊ ဝံခွေပ်သိုအာဂ် တွပညာဂကူမန်တအ် လွယုအ်စိုတ်တဲ ဒွဲညးကိုညး ဝံဗမံက်ရပ်ရ်မာန်ဂ် ညးညးအဲအဲ ချူပတိုန်လိမ်လညာတ် ကေုပွဲစင် သဘင်သီကွီကောန်ဂကူမန် အနာဂတ်တေအ်ညိ၊ လညာတ်တွပညာဂကူမန်အိုတ်သိုဂ် သွာပရေင်ချင်ကွာန် ၊ ညးပွတရ်ဂကူမန်တအ် ဆက်ဗစာရဏာ လတူဒတ်ဒလာံညးတအ်ရောင်။ ဂလာန်သရပ် စပ်ကို သွောံ ဒက်ပတန် ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ဂ်တုန် - သွာပရေင်ချင်ကွာန်၊ (ဝါ) ညးကျောန်ပရေင်ဂကူဉ်ဇေမိုင်ဗွိုင်ဂ် တော်ဆလတူမမာဲ၊ ဇူးမာဲ၊ ကျမာဲ၊ သြန်ဂိတု၊ သြန်ထံက်ပင်နာနာတဲ ညးတအ်ကျောန်အာ နဒဒ်သွာပရေင်ချင်ကွာန်မွဲရ။ ဆဂးဂ် တွပညာဂကူမန်ဝံ အဝိုအာဏာ ပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် ဟံစွဲဂတ၊ ဂုဏ်ဖိုပညာဂကူဂ်ဟေင် စွဲအာရိုဇြိဟ်ဟ် နက်က်တဲ မဒးကျောန်အာရ။ ဂကူမန်ဂိုဝံ အနာဂတ်ဗွတ် ပိစွေင်သွာံဂတတေအ် လိုဟ်တွပညာဂကူမန် သွောံမံက်တိုန်မာန်၊ သွောံလုပ်ပြိုင်ပကာန် နကိုညာဏ်ပညာ အကြာဂကူဗွာ၊ ဂကူကောန်ချင်အရင်၊ ဂကူဗွးကပ်မာန်ဂ် မဒးသွရိုဟ်ကွက်ကမ္ဗောန် သွာင်ပရေင်ပညာ ဗော်သွး ၊ ယံင် ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်ရောင်။

(ခ) ဘာကပ်လိခ် (ဘာတန်ဗတောန်နဲကဲ ပညာဂမျိုလမျို) ဂကူမန် ပတိုန်စရင်သွင်သွာဝ် ထောက် ၊ ဟံ့ထောက်

ပရေင်ပညာ ကဆံင်ကပ်လိခ် (College) ဂ် နှိပညာဂမျိုလမျိုရောင်ဂ် ဇာပ်မိုဟ် တီလပ်ကွးကွးရ။ ဇာပ်မိမမဂးဂ် သိုက်လတူကောန်ဇာတ်ဇေ ကိတ်ဂံကမ္ဘာန်ခိုဟ်ဟ်၊ ကမ္ဘာန်သာသာ၊ ကမ္ဘာန်ရင်၊ ကမ္ဘာန်လတူချင်၊ ကမ္ဘာန်ကွတ်စက်၊ ကမ္ဘာန်ကွတ်ကျောန်ကပေါတ် နာနာ၊ (ဝါ) မိတ်ဂံကီ ကောန်ဇာတ်ဇေ ပွဒဒိုက်ပရေင်ဗင်ဂံတဲ ဂံဂျိုလ်အာ ဗင်ဂံဒးဒးရးရး၊ စိုဟ်ဟ်သြိုဟ်ဟ်ရ။ နကိုတင်ရန်တုအ် သာဝံတဲ ဖအိုတ်သြန်ထပ်ဂံဂျိုလ်ကီဇွက်ကိုဇွဲတဲ ပလံင်ဏာ ကောန်ဇာတ်လတူချင်ဇော် ဇော်အိုတ်ရ။ ဗွတ်ထပ်ဇော်သွာံတဲကျင်တေအ် (နူသွာံ ၁၉၄၈ - ၂၀၁၈) သွာံတေအ်ဂ် ကောန်ဇော်မန်ပို မဒးဗတောန်ကျင် နကိုဘာသာဗွာ ကော် ဘာသာအင်္ဂလိခ်ရ။ နကိုအကဲအရာ ပရေင်ချင်ကွာန်ချင်ပိုဂ် အတိုင်အခေါင်အရာမက်ကျင်ဂ် ကွးဘာမန်တအ် တိုန်စိုပ်ကဆံင်ကပ်လိခ် ၊ (ဝါ) ကဆံင်တက္ကသိုအိုတ်ရ။ လတူအကဲအရာတဲတဲကျင်တေအ်ဂ် တွပညာဂကူမန်လေဝ် မက်ကျင် အကြာဂကူဗွာ ဗွဲမဂျိုလ်ဂရ။ နကိုလညာတ်ဗင်ဇိုတ်တဲ ဗော်ချင်မန်တို ကေတ်အခေါတ်တေင်တဲ ကြံနူသွာံ ၁၉၉၅ တဲ သျင်ပတိုန် စရဲပညာဘာကောန်ဂကူမန် နူတန်မူလ စိုပ်တန်သျင်ရ။ ကွးဘာမန် အံင်စိုတ်နဂမ္တိုင် သွာံဒ်အာစာဘာမန်၊ သွာံကျောန်သွာင် ပရေင်ပညာတန်ကောန်ဇော်မန်ဂ် ဌာနပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် (အမ်အေန်အီသီ) ဂိုတ်ဂစာန်ကျတ် ဗွတ်ပိဇော်သွာပြင်င် လတူချင်၊ လတူအကဲအရာ တင်တုပ်စိုတ်ဒေါပန်ပေတ်ဂ်ရောင်။ နကိုပရေင်ဆက်ဆောမ် ၊ ဆက်ဇွာံ ဌာနပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန် (အမ်အေန်အီသီ)ဂ်တဲ ကွးဘာမန်လျို ကလိဂံအခေါင် အာကတ်ပညာ ကဆံင်တက္ကသို ချင်သအာင်မန်ကျင်ကိုဂ်လေဝ် နှိစရဲပရေင်ဂကူမန် ခေတ်တိုမဲ့သာရောင်။ အနာဂတ်ဂတ ဗွတ်ပိဇော်သွာံဂတတေအ် ကုကောန်ဂကူမန်ပို သွာံဆက်လုပ်ကျောန် ကမ္ဘာန်ရင်၊ ကမ္ဘာန်လတူချင်၊ လတူခင်မာန်၊ ကမ္ဘာန်အကြာဂကူဗွးကပ်၊ ကမ္ဘာန်လတူသွာင် ပညာခေတ်တို၊ ကမ္ဘာန်သွာင် နဲကဲသိပုံနာနာ၊ မပတမ်သွာင် ပရေင်ကွတ်ပညာ ခေတ်တိုဂမ္တိုင်ဂ် မဒးကတ်ပညာသွာင် ဇီ နကိုကဆံင်ကပ်လိခ်ရောင်။ ဂကူမန်ပိုဂ် ညးဂ်ကျောန်သွာင် ပရေင်ပညာဂကူရော ဗွဲကိုပ်ကွာ မဒးချပ်လပ်ရ။ အလိုအသီချင်မန်ဟိုဂ် ညးဂ်ရော -တွပညာဂကူမန်အောန်မဂး ဂကူညးတွဟ်လုပ်ဇိုကျင် တီဗျင်ချင်မန်တဲ ကမ္ဘာန်လတူချင်၊ လတူချင်ဂ် ခေတ်အ် ကေတ်ထောံအိုတ်တဲ ဂကူမန်တအ် မဒးဆက်ကျောန်အာ ဂူဝါဗုဗုန်ရောင်။ လညာတ်ပရေင်ဂကူဂ် မဒးစွဲလပ်မြိုဟ်ဟ်ကိုလေဝ် လတူပရေင်ပညာ ခေတ်တိုဏအ်ဂ် သာ်လိုပကတ်ပကောင်မဂး နှိဒတဲဖိုဂကူဇေတေရော တော်ဆတဲ ကျောန်အာသွာင် ပရေပညာ ကဆံင်ကပ်လိခ်ထောက်ရောင်။ ကမ္ဘာန်ဂံ နှိကမ္ဘာန်ဇော် တုပ်ရည်င်ရ ဒက်ပတန် ကမ်ပဏီပရေင်ပိုန်ဒြပ်မဲ့ကိုရ။ ကမ္ဘာန်ကျောန် နကုစေတနာကိုလေဝ် သြန်ဂံရပ်စပ်။

ဝံ့ဖန်ဖက်ကမ္ဘာန်ဂ် မဒးကေတ်၊ ပကောံပကောံလဝ် ဝှိုင်ကုဏ်ကိုဏ်ရောင်။ လတူလညာတ် သောံပံက် ပတိုန်ဘာကဝ်လိစ်ကောန်ဂကူမန်ဝံ့ ဗွတ် (အဲ) ချပ်ဆင်ခြင်လေဝ်ဂ် ပတိုန်ဏာလညာတ် ဗွဲသရုပ်ကိုက္ခာရောင်။)

ဘာကဝ်လိစ်ကောန်ဂကူမန်ဂ် ဝှိုင်ဇော်စိုတ်လိုတ်တဲ မဒးပံက်ပတိုန်ရော။ ကောန်ဗျိုင်ကောန်ကွာန် ဂကူမန်ဂမ္တိုင် စိုတ်လိုတ်ထံက်ဂလာန် လတူပရောင်ကမ္ဘာန်ဝံ့ရော။ သွာပရောင်ဗျိုင်ကွာန် (ဝါ) ဗော်ပရောင်ဗျိုင်ကွာန်တအံ ထံက်ဂလာန်ကိုဟာ။ ညးဂ်ပတုတ်ရတဲ ညးဂ် ဒုင်လျိုင် ဩန်ပရောင်ကမ္ဘာန် ၊ ဩန်ဂိတုအာစာဘာ၊ ကောန်ကမ္ဘာန်ဘာကဝ်လိစ် သွာင်နာနာရော။ ဂလာန်သွာန်မပတမ် ရ်သတ်ဝံ့ ညးညးအဲအဲ သွာန်တဲဒ်ဂဝိင်၊ ဒ်သံသယ လတူကမ္ဘာန်ဏာအံမာန်ရ။ ဟိုမဲ့သတ်ပွန် ၊ ဘာကဝ်လိစ်အလို အသီပံက်လဝ် မွဲဂ်တြိုင်ကိုဒွဲ၊ မွဲဂ်တြိုင်ကိုသွာင်တဲ မဟိုတ်ဂကူမန်ပို မဒးပံက်ကေတ် သက်က်ပွန်ရော။

စပ်ကိုဂလာန်သွာန်သျှက် ဗွဲမဂ္တိုင် (အဲ) သီက္ခီအာ နကိုလညာတ် အကြာ ပညာလိမ်ပရိယတ္တိ (ဘာလကျာ်) ကောံ ပရောင်ပညာ ဘာညးဗျိုင်ကွာန်ညိညိရ။ ဗွဲဗျိုင်ပိုဝံ့ ဘာတိုက်လိမ် လိမ်ပရိယတ္တိ ဘာသာမန် မွဲဗွဲမဂ္တိုင်ကိုက္ခာန် ၊ ဗျိုင် ဗတောန်ဒိုင် နကိုဘာသာ မန် ၊ ပါဠိ ဗွတ် လိုသွာံပြင်င်ရောင်။ ဆဂးဂ် အလိုအသီဗျိုင် စွတ်သမ္တိလဝ် ပရောင်ပညာ (ပရောင်သာသနာ) တဲ နကိုသွာတ် ဟံမဲ့ကိုဒုတ်ဒဏ်တဲ မွဲကိုအခေါင် ဗတောန်၊ ကတ် ဗွဲမသွးပွးရ။ ပွမဗတောန် ပညာ စပ်ကိုသာသာနာ ဂ်ကို၊ ဗတောန်ပညာ ဗွဲဘာလကျာ်ကိုဂ် ဂကူမန် ၊ တွပညာဂကူမန် ဂမ္တိုင် ကလိဝံ့အခေါင် ဗတောန်သွဲသွလးလးတဲ ၊ အပွဲဂကူမန်ပိုဂ် တွပညာ ဘာသာပါဠိ၊ မန်၊ ဗွာ မံက်ကျိုင် ကဆံင်လိမ်ပိဋကတ်ပိက္ခဟ်ရောင်။ ယဝ်ရဂကူမန်ပို ကောန်ဗဒ်လဝ် ဘာကဝ်လိစ်၊ စီဇန်လဝ် တန်ဗတောန် ကဆံင်ကဝ်လိစ် ဗွဲဘာအလိုအသီကုဒ် ၊ ဗွဲဘာ (ဗြပ်) ကိုဒ် ယဝ်ရ အာစာဘာမဲ့တွ မဲ့သွာံမဂး ဗွတ် (ပိက္ခနာဗီ) ဗတောန်ကိုမဂး ၊ ကောန်ဇော်ဂကူမန်ပို အခေါင်တိုန်စိုပ် ဗတောန်ဟံမာန်ဟာ။ အာစာဘာမဲ့မဲ့ နကိုဩန်ဂိတုကိုဒ်၊ နကိုစေတနာကိုဒ်၊ ယဝ်ရ မိက်ဝံ့ဗတောန် ထစးကို ကွတ်ပညာမဲ့မဲ့ ကုဂကောန်ဂကူမန်၊ သွတ်မန်တအံမဂး ဒွဲဒတန်၊ ဘာဗတောန်၊ အခိုင်ဗတောန်၊ ခန်ဗတောန်၊ ကွတ်ဗတောန်၊ လိမ်ဗတောန်ဂ် ညးစီဇန်မာန်မဂး အခေါင်ညးဝံ့ဗတောန်ဂ် အလိုအသီကွာတ် လဒ်နကိုသွာတ် ဝံ့မာန်ဟာ။

ဗွဲအရာ လူတ်စမ်စတ်လညာတ် လတူပရောင်ပညာကောန်ဂကူမန် ကဆံင်တန်ကဝ်လိစ် (တန်ကွတ်ဗတောန် ကွတ်စက်ကွတ်တဲ) ဝံ့ အာယုက်အပိုင်အခြာ ဟံမဲ့ရ။ အာယုက် (၂၀) သွာံတဲ ယဝ်ရဗိုလိမ်မန် ၊ ဗွာလေဝ်မဂး အခေါင်ဗတောန် ပံက်လဝ်ရ။ မဟိုတ်ရော ၊ ဂကူမန်ပိုဝံ့ အာယုက် (၂၀) သွာံပြင်င်တဲ (ဝါ) ဇော်အိန်ထိုင် ၊ ကလိဝံ့ကောန်ဇာတ်တဲမဂး မူးနု ကောန်ကမ္ဘာန် ပရောင်ဗုင်ဝံ့တဲ ဗွဲအရာ ဆက်ကတ်ကွတ်ဗတောန် သွက်ဘဝမ္တိဟ်ဂ် ဂြဟတ်အောန်လတူအောန်၊ မ္တိဟ်ဆက်ကတ်ပညာ ကွတ်နာနာ သွက်ပရောင်ဇော်မောဝ်ဘဝလေဝ် အောန်ကောံကောံရောင်။ ဗွဲဗျိုင်သေံ

၊ ချုပ်ကွပ်ကား ဗဟိုဌာနက ကုသပေးခြင်း (မိမိအာယုက် လတူ (၆၀) ကိုလေ့ အခါဒေးရးမေး ညးတအ် အာကတဟဗတောန် ပရေင်ပညာ သွက်ဘဝမ္မိတ် သွင်နာနာရောင်။ စပ်ကိုသြန် ပရေင်ပညာညးဇော်ဝံ ဝိုန်ရအလိုအသီ ထံက်ပင်ကိုညိညိကိုလေ့ သြန်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကွဲ ကွဲဘာ ၊ ညးကျင်ဗတောန် ကွတ်သွင်ညးကိုညး စုတ်ကိုဗွတ် (၅၀%) တဲ့ ဗတောန်အာဒွဲညးကိုညးရ။ နကိုစေင်မောန် ပရေင်ပညာညးဇော် (Lifelong learning , adult education and continuing education or also known as – University of the Third Age) ရ်သတ်ဝံ ကော်ခလတ်တဲ့ ဒေသညးကိုညး၊ အကြာဘာကပ်လိစ်၊ အကြာဘာညးချင်ကွန်၊ အကြာဘာကော်ကွန်ညးကိုညးကို ပံက်လတ်တဲ့ ဗတောန်ကျင်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ကို ရ နဲကဲကျောန်၊ သဇိုင်ကမ္မောန်ကျောန် လတူပံက်ပတန် ပတိုန်ဘာကပ်လိစ် ကောန်ဂကူမန်ကို မဒေးချပ်ဗစာရဏာရောင်။ ပရေင်ပညာကို ကောန်ညးချင်ကွန် ဂကူမန်တအ် ချီရောင် ဗိုပြင်ပရေင်ချင်ကွန်မေး ခြဟတ်စိုတ်ဓာတ်၊ ခြဟတ်မ္မိဟတ်၊ ခြဟတ်သြန်၊ ခြဟတ်ညးလုပ်ကျောန် သွင်ပရေင်ပညာ မ္မိတ်ဗွတ် (၅၀၀) တွဲပြင်မေး ဘာကပ်လိစ်ကောန်ဂကူမန် ကို နကိုကဆံင် အလိုအသီသွဲ စုတ်သမ္မိ ကြက်မံက်ကျင်မာန်ရ။

ညးလူတ်ပရေင်ပညာချင်ပိုဂမ္မိုင်ကို ရန်တုအ်လတူဂုဏ်ဂိုမ္မိတ်၊ ဒတဲဖို ပရေင်ပိုန်ခြပ်၊ ဂုဏ်ဖိုသွက်ချင်ပိုတဲ ပွဲသွာံ ၂၀၁၂ - ၂၀၁၅ ကို ကလေင်သီကို ၊ သွေင်ပိုပ် သဇိုင်အကဲအရာ ဗိုပြင်ဗတောန် ပရေင်ပညာမဲ့အလုံိုင်တဲ ချူပတိတ်လတ် လိစ်လူတ်သွေင်ပိုပ်သွင်ပညာမဲ့မေင်ပုပ် မွဲကွတ် ကော်ဂေးလတ် နကိုဘာသာ အင်္ဂလိစ် (Comprehensive Education Sector Review, 2012 - CESR) ကို၊ လိစ်မဟာဗျူဟာပရေင်ပညာချင် (အမျိုသားပညာရေးစီမံကိန် ၂၀၁၈ - ၂၀၄၈) - (National Education Strategies) လလောင်တြေးလတ် လဲလဲလေးလေးရောင်ကို ဗိုကော်တုမေး ဂကူမန်ပို မုဒေးကျောန် အာ လတူသဇိုင်နသွေင် မပံက်လတ်တြင်ကို မဒေးသီကိုတဲ မဒေးဗမံက်ရုပ်ရဲထေက်ရ။

တင်သရုပ် လတူပရေင်ပံက်ပတန်ဘာ ကပ်လိစ်ဂကူမန်တုန်၊ သြန်ဂအုမ် (သြန်တမ်ရိုတ်) ကို နိုအမိကဇော်ဇော်ရ။ ဆေးကို သြန်ပေင်လို့ဇူကိုဇူမှ ကျောန်ဂွံဟံ့သေင်ရ။ ကမ္မောန်အိုတ်သိုကို ဗွတ် ၈ / ၃ သွာံ သြန်ပရေင်ကမ္မောန်ဇေ ကွဲဗဂေတ်မာန်ကို မဒေးဖန်ဇန်လေပ်ရ။ အပွဲဂကူမန်ကို သြန်သိုင်ဘာ၊ သြန်ကျောန် ပရေင်သိုင်ခွဲ ကွန်ညးကိုညးကို လေ့သွာံကျောန်ခွင် မွဲအလုံချင်မန်ကို ညာတ်ခွင်အိုတ်ရ။ နကိုခြဟတ် မ္မိတ်သက်ကံ၊ နကိုသြန်ကွန်သက်ကံကို ကျောန်ပရေင်သိုင်ခွဲကိုလေ့၊ သွင်ပရေင်ပညာဝံ မဒေးကော်ဗိုပြင်ကမ္မောန် နကိုသွေင်တင်၊ နကိုစေင်မောန်၊ နကိုတင်ဒင်တာလျိုင်၊ နကိုပရေင်ကော်ကဲ၊ နကိုပရေင်စီဇန်ကိုန်ကမ္မောန် လေ့ဂိတု၊ လေ့သွာံ မဒ်တဲ မဒေးကျောန်အာ နကိုကဆံင် အလိုအသီမဲ့ကိုရ။ ဟိုတ်ကိုရ စပ်ကိုပံက်ပတိုန် ဘာကပ်လိစ်ဂကူမန်တဲ တင်မဒေးသွာန် မ္မိတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရောင်။

သွက်ဂူမန် ညးမဂစာန် ပရေင်ပညာကောန်ဂူမန်တအ် ဝံသီက္ခီလောဲသွာတဲ (အဲ) စိုဒင်တဲ ကြက်သွာန်အာ အတိုင်သွင်ဝံရ။

(က) ဗော်ချင်မန်တိုက် မူဝါဒ ပရေင်ပညာ ကဆံင်ကပ်လိစ် ဂူမန် သာ်လှိုဇက်လပ်ရော

(ခ) ပရေင်ပညာ ကဆံင်ကပ်လိစ် ဂူမန် မံင်သွပ်တဲ အလိုအသီ တွဲရးချင်မန်ဟာ ၊ မံင်သွပ်တဲ ဗော်ချင်မန်တိုဟာ

(ဂ) ဗော်သွး (ဃံင်) ပရေင်ပညာကောန်ဂူမန် ပတိုန်လိစ်စွတ်သွီ (မှတ်ပုံတင်) တဲ တန်တအာ ဗွဲမသွးပွးတဲ ဖန်ဇန်အာမာန်ဟာ

(ဃ) ဌာနပရေင်ပညာကောန်ဂူမန် (အမ်အေန်အီသီ) ရှ် ပွတရဲတဲ ၊ ကေတ်အထံက်ဒလဲ ကောံ တွပညာ ဂူနာနာ၊ (မွဲဟ်ကျောန်သွင် ပရေင်ပညာ) အိုတ်သိုတဲ ပံက်ပတိုန် အောန်အိုတ် မွဲဒွဲကိုပ်ကွာတဲ ၊ ဗွတ် စိုသွာံဂတတေအ် ဆက်ပကောံအာ ဩဟတ်ကောန်ဂူမန် ၊ တွပညာဂူမန်တဲ ဆက်ပံက်အာ ပွဲဒေသဒးရး (ဒွဲဒးရး)၊ ကွာန်ဒးရး၊ မွဲဒွဲဒွဲမဂး နှ်လညာတ်ခိုဟ်ဟ်ဟာ

လညာတ်အိုတ်သိုက် ကောန်ဂူမန်တအ်၊ တော်ဆ ညှင်ဇွိုင် ၊ ညှင်ဇွိုင်တဲ ဆက်သီက္ခီအာ ဇှပ်ကွာန် ၊ ဇှပ်ကောံညးကိုညး (ဂကောံမဟာဇန်) ၊ ခမီသင်၊ အာစာဘာ ဂမိုင်တဲ ဝှဲသွဟ်တဲ ဆက်ဗမံက်ရုပ်ရဲမာန်ရောင်။

(ဂ) အခန်အလိုအသီ တွဲရးချင်မန် (ဝါ) အလိုအသီဂူမန် မုဒးဒင်လျိုင်၊ ကေတ်တာလျိုင် လတူသွင် ပရေင်ပညာကပ်လိစ် ဂူမန်မာန်ရော

ပညာဂူသျှင်မဂး ကဆံင်ဘဝမွဲဟ်သျှင်၊ ပညာမွဲဟ်သျှင်မဂး ဘဝမွဲဟ် စသုင်မံင်စံင် သျှင်တဲ ဘဝကိုန်သို၊ ဘဝကောန်ဇာတ်၊ ဘဝအိန်ထံင်၊ ဘဝမွဲဟ် (ပရေင်မွဲဟ်) လေဝ် ညိုက်ပေင် သာယာရောင်ရှ် ညးညးအဲအဲ တီလပ်အိုတ်ရ။ ဆဂးရှ် ဇှပ်ကောန်ဇှ် ၊ ဇှပ်သွတ်မန် မွဲကိုအခေါင် ကတ်ပညာ၊ အာဘာ ဗတောန်လိစ် ဟံမာန်ရ။ မိမဂှ် ဝါတ်ဂါတ်လောန်တဲ မဒးကျောန်စ သွက်ဗုင်ဂှ် နူအာယုက် ညောတ်တ် (အာယုက်ကောန်ဇှ်) သွပ်စိုတြဲသွာံရ။

pg. 12 လိန်လညာတ် သွာံသျှင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂူမန် ခေတ်တို (လေ့င် ၃)

ချူ ၊ နဲဗညာဟ်သာ ၊ ညိုင်အံင်သကြေလျာ (၂၀၁၉ - ၂၀၂၀)

Email: banya.hongsarnai@gmail.com

အပွဲဂကူမန်ဂ် မွိုဟ်ဒ်တုတိ ၊ (တြဒြပ်ရတ်) ကောံ မွိုဟ်မဒးကျောန်စ ဗွဲတွဲမွဲဗုင်ဂ် လွိုဟ်တုပ်သွဟ် ဒွိုင်ရ။ ပရေင်ဗုင်ဂ် ခက်ခဲ ဝါတ်ဂါတ်တဲ မဒးကျောန်စ နုဉုဝ်တတ်တဲ အခေါင်ဂံဆက်ကတ်ကွတ် ပညာဂ် ကွေံကွက်အာရ။ ဒုင်သဇိုင်လတူ အကဲအရာ အိုတ်သိုတ် တာလျိုင် အလိုအသီ၊ တာလျိုင်ညး ပွတရ်ညးညိုင်ကွာန် ၊ တာလျိုင် မွိုဟ်ကျောန်ကမ္ဘာန် အလိုအသီနာနာတအ် မဒးကျောန်ရော။ ဆဂးဂ် စပ်ကိုပရေင်ပညာ ဂကူမန်ဂ် ညိုင်ရ် အလိုအသီ ပိုင်ပြီလဝ်ညိုင် မွိုဟ်အိုတ်အာဏာစက် ပေင်ဂ်ဂ် ဂကူမန်ဂ် ကျောန်ဟံဂံဏီရောင်ဂ် ညးညးအဲအဲ တီလဝ်တဲတဲရ။ မွဲသအာင်ပွန် အပွဲဂကူမန်ဂ် တုပညာဂကူ အောန်ဒွိုင်မဂး ကဆံင်ပရေင်ပိုင်ဒြပ်ဂကူ၊ ကဆံင်ပရေင်မွိုဟ်ဂကူ၊ ကဆံင်ပရေင်ညိုင်ကွာန် လတူညိုင် အကြာ ကောန်ဂကူနာနာဂ် ဒးမံင်သွတ်တဲညးတွဟ်ရောင်ဂ်လေဝ် ညးညးအဲအဲ တီလဝ်သိုတ်အိုတ်ရောင်။ အတိုင်သွောပ်ညိုင်ဗွာလုဟ်ဂံဂ် ပိုတော်ဆတဲ၊ အခန်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူဂ် သာ်လိုဂံသွိုင် ပတိုန်ရောဂ် မဒးချပ် ဗွဲမဂတာပ်တဲရ။

အလိုအသီဟိုဂ် မုရော၊ ဗွဲကိုပ်ကွာ မဒးသွာန်ကျေကျေရ။ ဂကူမန်ဂ်ပိုဝ် အလိုအသီ (အစိုးရ) ဟိုမဂး ဖေက်ကျိုင် ပွဲစိုတ်ရ။ မွိုဟ်ဂ် ကျိုင်နု အလိုအသီဏောင် ဟိုကျိုင်မဂး ဖေက်ကွာရ။ ဟိုတ်နု ဒးဒုင်ဘပဏ္ဍလဝ်၊ ဒးဒုင်ညိုညိုက်လဝ် ဤဂ်ကိုသွာံတဲ ဖေက်ဂ် ညးတီအဲတီရ။ ဆဂးဂ် ပွဲခေတ်တိုဝ် အလိုအသီဟိုဂ် မွိုဟ်အုပ်စုပ် (မွိုဟ်မွိုဟ်တာလျိုင် လတူသွောပ် ၊ မွိုဟ်ဒးကျောန် ကမ္ဘာန်သွပ်သွောပ်ညိုင်) ၊ မွိုဟ်မဒးကေတ်တာလျိုင် လတူညးညိုင်ကွာန်ရောင်ဂ် ကွးကျိုင်စိုတ်ညိညကိုရောင်။ ပိုဟိုဒွိုင် မအရေင် - ဒီမင်ကရေဇြီ၊ ဖုက်ဒရ် ၊ အခေါင်မွိုဟ်၊ သွောပ်ရေ မပတမ်အရေင် ရ်သတ်ဝ် ဒုင်လဝ်သဇိုင် လတူအလိုအသီ မွဲမွဲ မဒးဒေတ်ဗက် ၊ မဒးဗမံက်ရုပ်ရ် ကမ္ဘာန်ရောင်။ ဟိုကွးကွးမဂး - အလိုအသီမဂးဝ် ဂကောမွိုဟ်မွဲဂကောံ လုပ်ကေတ်တာလျိုင် သွက်ဂံကျောန် ဒတဲဖို ကုညးညိုင်ကွာန် ဟံဂံဂကူ၊ ဘာသာ၊ သာသနာ ကောံ ကဆံင်မွိုဟ်ညးကိုညးရ။ မွိုဟ်ကျောန်ကမ္ဘာန် အလိုအသီဝ် မဒးကျောန် အတိုင်သွောပ်ပညိုင်လဝ်ဂ်ရောင်။ အလိုအသီမန်ကိုဒ်၊ အလိုအသီဗွာကိုဒ်၊ အလိုအသီကရေင်ကိုဒ် မဒးကျောန် အတိုင်သွောတ်ထဇးလဝ်ဂ်ရောင်။ ဟိုတ်ဂ်ရ တာလျိုင် အလိုအသီဂကူမန် (အလိုအသီတွံးရးညိုင်မန်) ဂ် မဒးဗမံက်ရုပ်ရ် သွင်ပရေင်ပညာသက်က် ဟံသေင်၊ သွင်အိုတ်သို မဒးပွတရ် ကျောန်အာလေင်င်ရောင်။

ဂကူမန်ဂ် မဒးတော်ဆအာ ညှိဗွိုင်ဂ်တုန် - ဂကူမန်သက်က် သွာံအုပ်စုပ်ကောပ်ကဲ ပရေင်ပညာကောန်ဂကူဂ် ဒ်မာန်ကွာကိုလေဝ် ၊ ဂကူမန်သက်က် သွာံပွတရ် အလိုအသီညိုင်မန်ဂ် အကဲအရာ အခိုင်လို ဒ်ကျိုင်မာန်ရောဂ် ညးအဲဆိုင်ဓယျ ဟံမာန်ဏီရ။ ဂကူမန်ဂ်သက်က် ဇူးမဲဂ်ဂိုင်အိုတ် ပွဲဒေသရးမန် (တွံးရးညိုင်မန်) ကိုလေဝ် ဂံကွိုက်ဂ်

ပရေင်အလိုအသီၣ် မဒးဆက်ဆောမ်အာ ကောံ ဂကူဗ္ဗာ၊ ဂကူကရေင်၊ ဂကူတွဟ်ဟ်ဗျန်ရ။ ဗွတ်ထံၣ်စွောံသွာံတဲကျင်တေအံၣ် ဂကူမန်ပို ပစူလပ် သွာင်ပရေင် ပွန်ဂတးရပ်လွဟ် ကောံ ပရေင်ချင်ကွာန် လတူတိ၊ သွပ်တိတဲ သွာင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူလတူချင်ၣ် နကီုဗိုပြင် ဂကူဗ္ဗာကို ဗတောန်အာရ။ နကီုဗိုပြင်ဂကူမန် (ဘာဂကူကေုကီုကေု) သွောံကျောန်အာ ကဆံင်ကပ်လိစံၣ် ဓိုန်ရဒေါပန်ပှော် ပေင်အာစါစွောံသွာံပြင်ၣ်ကိုလေဝ် ကျောန်အာဒွင် ကဆံင်ဘာတန်မူလ (တန်သဇိုင်ဗတောန်လိမ်) ဣရ။ ဘာကောန်ဂကူမန် နူတန်မူလ ၊ တန်လဒေါဝ်၊ တန်သျှင် သွောံစိုပ်ကဆံင် ဘာကပ်လိစံၣ် အပွဲဂကူမန်ပို မဒးပဇ္ဇော်ပဇ္ဇော်လပ် ဩဟတ်ကောန်ဂကူကေု ၊ သွာင်ပရေင်ပညာ၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်၊ သွာင်ပရေင်ကွတ်စက်၊ သွာင်ပရေင်ကျောန်ကွတ်တယ သွက်ပရေင်ဂမျိုင်လမျိုင် ၊ မဒးစိုဒုင်လပ် ဗွတ်စို ၊ စါစွောံသွာံရောင်။ ဂကူမန် ကလိဂံ အခေါင်အုပ်စုပ် ၊ (အဝိုပရေင်ချင်ကွာန် သွပ်သဇိုင် ဒီမင်ကရေၣ်၊ သွောပ်ဖှက်ဒရ်မး) ၊ တာလျိုင်ဂကူကေု၊ ဒေသကေု၊ ကွာန်ကေု၊ ဘာကေု၊ ရှင်ဂဉဲကေု၊ မပတမ်ကမ္ဘောန် ပရေင်ချင်ၣ် ကေုဒးကျောန်ကေတ်ရ။ ဂကူဗ္ဗာၣ် ညးတအံဆက်တဲ တန်တဲဒွင် အကြာဒေသမန်ကိုလေဝ် နကီုသဇိုင်သွောပ်ချင်ၣ် ကမ္ဘောန်ညး၊ ညးကျောန်တဲ သွာင်ကေုကျောန်ၣ် မဒးဒုင်စီရေင် ကုအလိုအသီ၊ ကုညးချင်ကွာန် ဒေသကေုရ။

ဟိုတ်နာနာ လတူဂမ္တိုင်ၣ် ညးညးအဲအဲ ဗစာရဏာအာတဲ အနာဂတ် ဗွတ်ပိစွောံသွာံဂတတေအံ သွာင်ပရေင်ပညာဂကူမန်ၣ် ဗိုပြင်သတ်လို ဆက်သီကွီထေက်၊ ညးဂံမိက်ဂံကျောန် သွာင်ပရေင်ပညာ ကဆံင်ကပ်လိစံၣ် ပိုမဒးကေတ်အခိုင် သီကွီအာ အကြာကွာန်ညးကိုညး၊ ဗွိုင်ညးကိုညးရောင်။ မုဟိုတ်ရော - ဂကူမန်ၣ် မဒးကေတ်နဲကဲတို၊ နဲကဲကျောန် လတူချင် ၊ နဲကဲကျောန်လတူချင်၊ နဲကဲကျောန် အကြာဂကူတွဟ်ဟ်၊ နဲကဲဂွာဲပညာ အကြာဂကူ ဂွးကပ်ၣ် မဒးကျောန်အာရောင်။ ယဝ်ရ ဂကူမန်ပို ကေတ်လပ် အခိုက်တြေမ်တေအံတဲ ဟံ့ကလေင်စိုစွတ် လညာတ်တြေမ်၊ လညာတ်တိုမး ကမ္ဘောန်ဗော်၊ ကမ္ဘောန်ဂကောံ၊ ကမ္ဘောန်အိုတ်သိုၣ် ကျောန်အာဒွင် လတူအကဲအရာတဲ၊ ဂံလုပ်ပြိုင်ပကာန် လတူချင် ၊ လတူချင်ၣ် မွိုဟ်အောန်ဒွင်ဣရ။

ဂလာန်အုပ်ကျွန်ဂို။

လိမ်လညာတ် သွောံသျှင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန် ခေတ်တိုဝံ ဗွတ် (အဲ) မကျိုဟ်ခွင်လပ်ၣ် သီကွီပတိုန်ထစးလပ် ဗွတ်ညးကွာန် သာမညမ္မဲရ။ အပွဲဂကူမန်ပိုၣ် တုပညာ လတူသွာင် ပရေင်ပညာဂကူ၊ ပရေင်ပညာ ကဆံင်ကပ်လိစံၣ်၊ ပရေင်ပညာကဆံင် တက္ကသိုၣ် စွံစေတနာ သွဲသွဲလးလးတဲ ဆက်ထံက်ထစးအာ လတူလညာတ်ခိုဟ်ပြိုပြိုအိုတ်ညိ။ လညာတ်မွဲမွဲဝံ ဒိုက်ဒိုက်ဂုဏ်ဖို။

pg. 14 လိမ်လညာတ် သွောံသျှင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကူမန် ခေတ်တို (လွေင် ၃)

ချူ ၊ နဲဗညာဟ်သာ ၊ ချင်အံသတြေလျာ (၂၀၁၉ - ၁၃၈၁)

Email: banya.hongsarnai@gmail.com

ဒိုက်ဖမ်ကံရပ်ရဲမာန်၊ ဒိုက်ကျောန်မဒး ကလိဝံဖိုဂုဏ်ဟောင် ဒိုလညာတ်မဉ္ဇာမ်ပြရ။ ဆစိုတ် ချူလဝ် လတူစက္ကံ ညှိမ်းမးဟံမွဲဏီရောင်။ ဘာကောန်ဂကူမန်ဂှ် သိုင်ခွမ်ပတိုန်ထေက်ကိုလေဝ် ၊ ဒွဲဘာအလိုအသီ မသိုင်လဝ်ဂှ် အခေါင်ဗတောန်ကို၊ အခေါင်ရပ်စပ် ကိရိယာဂမၠိုင်ကို၊ အခေါင်လုပ်ဗဒမ် ဗတောန်လိမ်တဲ သွောံဗတောန် ကုကွးဘာမန်ဂမၠိုင် နဘာသာမန်၊ နကိုအာစာဂကူမန် ဂမၠိုင်တဲ သွောံပကတ်ပကောင်အာ ကွးဘာမန် ကဆံင်ကပ်လိမ်ဂှ် နဲကဲတို သာ်လိဝံ ပညီပညပ်အာ အကြာ အလိုအသီ ကော် အကြာအာစာဘာ မန်ကိုဗ္ဗာရောဂှ် ချပ်မဂး ဒိုမာန်ဟာ၊ ဟံဒိုဟာဂှ် ဗွဲကိုပ်ကွာ အပွဲဂကူမန်ပို မဒးပံက်လဝ်တြင် အခေါင်သီကွီရ။

ဂကူမန်ပိုဝံ ရန်ဂစာန်ကျင် အခေါင်မွဲဟ်၊ အခေါင်ဂကူ၊ အခေါင်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ အခေါင်ပွဲသွောပ်၊ အခေါင်ကောန်ဂကူဇကု - ဇကုဖန်ဖက်ကေတ်တံ၊ ဗွတ်ပိက္ခံသွာံ ကြပ်ပေင်ကျင်ရ။ လတူရန်ဂစာန်ကျင်ဂှ် ဒးပုဇံဏာ လမျိုဝှိုင်ကိုလိဇ္ဇက်ရ။ ကောန်ပွာန်မန်၊ ကောန်ကွာန်မန်၊ ညးကျောန် ပရေင်ဂကူမန်အိုတ်သိုက် ဒုင်ကျင်ဒဒိမ်တဲ ဒိုက်တဲဏအံ နဒဒိုဂကူမွဲမွဲ သေ့စက်ကျင် လတူဂွးကပ်ရောင်။

သဇိုင်လိမ်ပတ်၊ ယေန်သွာင်ဂကူ၊ အရေင်မန်ဂှ် ဒိုက်လိဇ္ဇက်သွာံ (ဝါ) ဒိုက်ဇ္ဇက်ကိုဇ္ဇံသွာံ သွောံတန်တအာ လတူဂွးကပ်ဝံဂှ် သဇိုင်ဇ္ဇော်အိုတ်ဂှ် ကဆံင်ပညာကောန်ဂကူမန် မဒိုရ။ သဇိုင်ပညာ ကောန်ဂကူမန်သပ်ဒိုင်မဂး ကလိဝံ အဝံအာဏာစက် ၊ အဝံပရေင်ချင်ကွာန်၊ အဝံကျောန်လတူရင် ကိုလေဝ် ဟိုတ်နုပညာဂကူမန်ဇကု လဇဲ၊ ကဆံင်ပညာဂကူမန်သပ်ဒိုင်တဲ နဒဒို ဂကူဇ္ဇော်ဇ္ဇော်မွဲ သွောံကလေင် ပစူကျိုပ်ဂှ် မဒးကေတ်အခိုင် ဗွဲမဂှိုင်ဂွင်ဏီရ။

လိမ်လညာတ် ဗွဲသရပ်ဝံ သွလဝ်သုတေသန ညိုင်ရံ လိမ်ကွဟ် ဘာတက္ကသို ဟံသေင်ရ။ နကိုဝါသနာ၊ စေတနာ ကော် ပညာမကတ်ဗတောန်လဝ်ဂှ် သွောံဒို ဂုဏ်ဖိုဂကူတဲ မဒးချူဏာ ဗွဲမလဂူတပ်တး မသွဟ်ရထ ကုညာဏ် (အဲ) မမံက်ကျင် မဒိုရ၊ တွပညာဂကူမန်တအံ ညးဂမၠိုင် ဗိုတဲမဂး ဗွဲမသွးပွးစိုတ်၊ ဗွဲမသွဟ်ကို လညာတ် လတူကမ္ဘာန် ဘာကပ်လိမ်ဂကူမန်၊ ရန်တုအံကု အနာဂတ် ပရေင်ပညာကောန်ဂကူမန်တဲ ဩဝ်ကလေင်သွေဝ်ဂှ်ပိ၊ ထံက်ထစး တင်ချိုန်လျ၊ တင်ယောင်ယာ၊ တင်လေက်နက် ကု (အဲ) လတူလိမ်လညာတ်ဏအံ အိုတ်ညိုက် အာတ်မိက်၊ အာတ်ပါန်ဏာ ဗွဲမဒေင်သပ်ရအံ။

pg. 16 လိမ်လညာတ် သွေ့သွင်ပတိုန် ကဆံင်ပရေင်ပညာ ကောန်ဂကုမန် ခေတ်တို့ (လွိုင် ၃)

ချူ ၊ နဲဗညာဟံသာ ၊ ချင်အံင်သကြေလျာ (၂၀၁၉ - ၁၃၈၁)

Email: banya.hongsarnai@gmail.com